

28.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Laihia

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Jari Rantala
- Nimike: Kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: jari.rantala@laihia.fi
- Puhelinnumero: 0505489572

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 1 546 863 euroa.

Haettava määrä vastaa vuoden 2025 tilinpäätöksen jälkeistä kunnan kumulatiivista alijäämää. Korotus käytetään alijäämän kattamiseen ja kunnan omien talouden tervehdyttämistoimien tukemiseen. Se ei lisää kunnan omassa päättävällä olevia käyttö- tai investointimenoja.

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohte: 536 000 euroa. Korotus tasasi verotulojen ennustettua heikompaa kertymää ja tuki talouden sopeuttamista. Kunnan verotulot alittivat Kuntaliiton ennusteen 525 869 eurolla. Syynä oli tehty verotulojen tasaus.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Laihian kunnan taloudellinen tilanne on huonontunut merkittävästi vuodesta 2024 alkaen. Syinä ovat valtionosuuksien väheneminen 1,5 miljoonalla eurolla ja toimintatuottojen väheneminen sekä toimintakulujen kasvaminen 1,3 miljoonalla eurolla. Valtionosuudet ovat vähentyneet vuodesta 2024 alkaen FCG:n painelaskelmien mukaan suhteessa enemmän kuin missään muualla. Vuonna 2025 verotuloja kertyi 19 048 131 euroa, mikä alitti Kuntaliiton ennusteen 525 869 eurolla. Syynä oli tehty verotulojen tasaus. TE-palvelujen rahoitusvastuu ja työttömyyden kasvu lisäävät kunnan menoja samanaikaisesti, kun veropohja ja valtionosuudet heikkenevät.

Henkilöstökulut ovat kasvaneet 0,8 miljoonalla. Kunnan verotulot eivät ole kehittyneet vastaavassa suhteessa (kunnallisvero, kiinteistövero, yhteisövero). Vuosikate on positiivinen, mutta poistojen vaikutus, 2,3 miljoonaa euroa, painaa tuloksen vahvasti alijäämäiseksi. Palkat tulevat nousemaan 9,6 % ajalla 1.6.2025–1.2.2028. Kunnan suurin toimintameno on henkilöstökulut, jotka ovat Laihialla noin 62 % toimintakuluista.

Kunnan tulokseen on kertynyt vuosina 2024 ja 2025 kumulatiivinen alijäämä 1 546 863 euroa, joka tulee kasvamaan vuosittain vuoteen 2029 asti ilman toimenpiteitä. Kunnan on sopeutettava menojaan vastaamaan heikentynyttä tulotasoa. Jos menoja ei pystytä vähentämään, kunnan kumulatiivinen alijäämä tulee olemaan yli 5 miljoonaa euroa vuoden 2029 lopussa. Pysyviä säästöjä on löydettävä laajasti kunnan eri toiminnoista henkilöstökulut mukaan luettuna.

2. Laihian kunnassa on pidetty pitkäjänteisesti huolta kunnan kiinteistöistä ja erityisesti koulurakennuksia on huollettu ja korjattu niin, että ne ovat kaikki hyvässä kunnossa. Laihialla ei ole sisäilmaongelmia, eikä korjausvelkaa, joka laukeaisi tulevina vuosina. Tämä on toisaalta luonut lisää poistoja, joita kunnalla on 2,2 miljoonaa euroa vuodessa. Huolellinen toiminta on edellyttänyt myös lainakannan kasvattamista. Silti Laihialla on lainoja vain 3 967 euroa/asukas, joka on maan keskitasoa, mutta lainakustannusten kasvu suhteessa tulojen muutokseen on ollut iso.
3. Tulevien vuosien talouden suunnittelussa aiempina vuosina on pohjana ollut alueelle suunnitellut ja valmistellut tuulivoimapuistojen ja muiden energiahankkeiden toteutukset ja niistä saatavat kiinteistöverot. Yhdessä tuulivoimapuistossa on ollut jo useita vuosia tiet ja tuulivoimaloiden perustat valmiina. Investointipäätöstä ei vain ole vielä tehty. Myöskään 120 hehtaarin aurinkovoimalan rakennuspäätöstä ei ole tehty, vaikka se olisi jo mahdollinen. Massiivisen hiilidioksidenergiavaraston (ensimmäinen laatuaan Suomessa, neljäs maailmassa) rakentaminen piti alkaa vuoden 2025 lopussa, mutta sähkölinjasta tehtyjen valitusten takia se siirtyy ainakin vuodella. Nämä valitettavat muutokset yhdessä nousseiden kustannusten ja merkittävästi laskeneiden tukien kanssa ovat saattaneet kunnan taloudellisiin vaikeuksiin.
4. Taloudelliset vaikeudet ovat tilapäisiä, mutta tilapäisen ongelman ratkaisemiseksi tarvitaan valtion tukea harkinnanvaraisen korotuksen muodossa. Laihian tulevaisuudessa on paljon mahdollisuuksia, jotka tuovat kuntaan lisää elinvoimaa investointien, asukkaiden ja verotulojen muodossa. Ne alkavat kuitenkin toteutua täysimääräisesti vasta neljän vuoden kuluttua. Siihen päästäkseen Laihian kunta tarvitsee tilapäistä tukea. Mahdollisuuksia on esitetty oheisessa liitteessä.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Vuonna 2025 saatu harkinnanvarainen korotus oli 536 000 euroa. Korotus oli samantasoinen, kuin verotulojen 525 869 euron vaje. Korotus käytettiin alijäämän kattamiseen. Taloudelliset vaikeudet ovat tilapäisiä, mutta tilapäisen ongelman ratkaisemiseksi tarvitaan valtion tukea harkinnanvaraisen korotuksen muodossa. Laihian tulevaisuudessa on paljon mahdollisuuksia, jotka tuovat kuntaan lisää elinvoimaa investointien, asukkaiden ja verotulojen muodossa. Ne alkavat kuitenkin toteutua täysimääräisesti vasta neljän vuoden kuluttua, jolloin täyttyy kuntalain määräaika alijäämän kattamiseksi. Pystyäkseen kattamaan alijäämän Laihian kunta tarvitsee tilapäistä tukea.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Laihian kunta on toteuttanut ja päättänyt useita pysyviä ja kertaluonteisia sopeuttamistoimia. Kunnanvaltuuston 9.12.2024 hyväksymän vuosien 2024–2027 tasapainottamishojelman säästötavoite on 3,0 miljoonaa euroa. Ohjelman toteumaa seurataan talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä, ja sitä täydennetään vuoden 2026 aikana uusilla toimilla.

Laihian kunnan vuoden 2026 kiinteistöveroprosentteja korotettiin 0,10 %.

Laihian kunnassa toteutettiin keväällä 2026 koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Neuvottelujen perusteella pysyvä henkilöstövähennys on 14,5 henkilötyövuotta. Lisäksi päätettiin valmistella koko henkilöstön määräaikainen lomautus vuodelle 2027. Henkilöstötoimien arvioitu kokonaisvaikutus vuonna 2027 on 19,5 henkilötyövuotta. Menettelyn sisältö osoittaa, että kunta ei hae valtionosuuden korotusta omien toimien sijaan, vaan niiden rinnalle, jotta

lakisääteiset palvelut voidaan turvata ja alijäämä kattaa määräajassa.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Toimenpide	Aikataulu	Arvioitu vaikutus
Yhteistoimintaneuvottelujen mukainen pysyvä henkilöstövähennys, 14,5 htv	Toimeenpano 2026, täysi vaikutus 2027 alkaen	Osa 0,9 milj. euron vuotuisesta henkilöstösäästötavoitteesta
Koko henkilöstön määräaikainen lomautus, suunnitelman mukaan noin yksi viikko	2027	Arviolta 5 htv:n työpanosta vastaava säästö
YT-toimien kokonaisvaikutus, irtisanomiset, eläköitymiset, määräaikaisuuksien päätyminen, uudelleenorganisointi ja lomautus	2027	19,5 htv; henkilöstömenojen kokonaistavoite 2,7 milj. euroa vuoden 2029 loppuun mennessä
Opetuksen tuntikehyksen sopeuttaminen	2027 alkaen	200 000 euroa
Hulevesimaksu	2026–2027	55 000 euroa
Poistoaikojen tarkistaminen	2026–2027	40 000 euroa
Metsäomaisuuden realisointi	Suunnitelmakausi	1 000 000 euroa, kertaluonteinen
Kiinteistöjen myynti	Suunnitelmakausi	200 000 euroa, kertaluonteinen
Kiinteistöveropohjan tarkistaminen	Vaikutus asteittain	Vähintään 100 000 euroa; pidemmän aikavälin arvio yli 200 000 euroa
Työterveyshuollon järjestämisen tehostaminen	2027 alkaen	50 000 euroa
IT-ratkaisut ja sopimusten tehostaminen	2026–2027	60 000 euroa
Tuulivoiman kiinteistöverotuottojen vahvistuminen hankkeiden toteutuessa	Arviolta 2029	425 000 euroa

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Kunnan talousvaikeudet johtuvat useiden samanaikaisten, osin kunnan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevien muutosten kasautumisesta: valtionosuuksien voimakkaasta laskusta, verotulojen ennakoitua heikommasta kehityksestä, palkka- ja työllisyyskustannusten noususta sekä suunniteltujen energia- ja elinvoimainvestointien viivästymisestä. Kunta on reagoinut tilanteeseen veroprosentin korotuksella, omaisuuden realisoinneilla, toimintojen uudelleenjärjestelyillä, tasapainottamisohjelmalla ja laajoilla henkilöstötoimilla.

Vaikeus on luonteeltaan tilapäinen siinä mielessä, että päätettyjen pysyvien säästöjen täysi vaikutus alkaa vuosina 2027–2029 ja alueelle suunniteltujen investointien tulovaikutukset toteutuvat viiveellä. Harkinnanvarainen korotus muodostaa sillan tähän ajanjaksoon. Ilman sitä jo päätettyjen toimien vaikutus ei riitä estämään alijäämän kasvua eikä turvaamaan alijäämän kattamista kuntalain määräajassa. Harkinnanvaraisen korotuksen saaminen on ratkaisevan tärkeää talouden onnistumisessa. Kaikista toimista huolimatta kunnan kumulatiivista alijäämää ei saada katettua neljän vuoden kuluessa ilman harkinnanvaraista korotusta.

Laihia 28.9.2026

Kunnanjohtaja Jari Rantala

Liitteet:

1. Kunnanvaltuuston 9.12.2024 pöytäkirjan ote
2. Talouden tasapainottamisen toimenpideohjelma
3. Kunnanhallituksen 4.5.2026 pöytäkirjan ote
4. Laihian mahdollisuudet